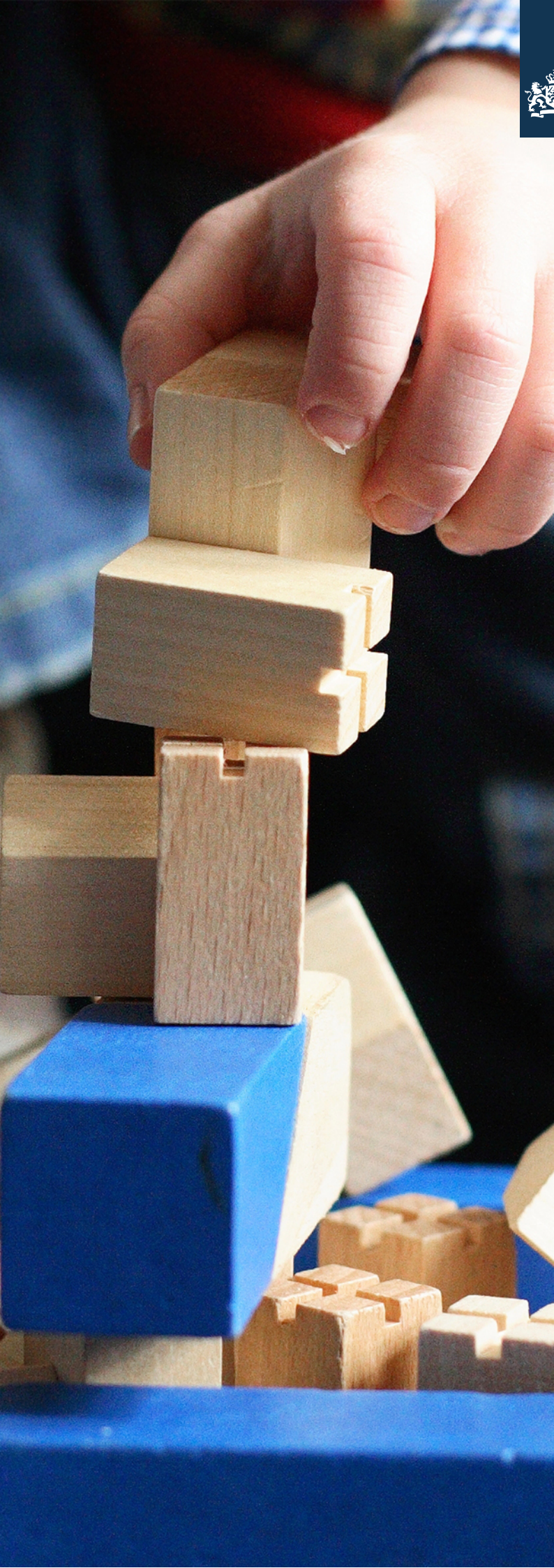

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Uden

Onderzoek gemeente

Onderzoek naar voor- en vroegschoolse educatie

Datum vaststelling: 28 maart 2022

Samenvatting

De Inspectie van het Onderwijs houdt toezicht op de wijze waarop de gemeenten de verplichtingen aangaande het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) nakomen. Gemeenten hebben hiervoor een digitale vragenlijst ingevuld.

Volgens de analyse van de digitale vragenlijst van de gemeente Uden bestaan er mogelijk risico's ten aanzien van de uitvoering van de wettelijke vve-verplichtingen in deze gemeente. We hebben daarom besloten een onderzoek uit te voeren.

We hebben de vragenlijst geverifieerd aan de hand van de aangeleverde documenten en de toelichting daarop, in een gesprek met betrokkenen van de gemeente. Vervolgens hebben we de eisen met betrekking tot het vve-beleid beoordeeld en de eigen aspecten van kwaliteit gewaardeerd.

Beeld van de kwaliteit van vve binnen de gemeente

We zien dat het vve-beleid in de gemeente Uden al deels voldoet aan de geldende wettelijke eisen. Het vve-beleid en de uitvoering daarvan kan echter verder groeien.

Wat gaat goed bij vve?

Binnen de gemeente zijn afspraken over welke peuters voorschoolse educatie nodig hebben.

Binnen de gemeente is een sluitend netwerk van instanties die extra ondersteuning bieden aan peuters en ouders die dat nodig hebben. Er is een vve-convenant in de maak waar ambitie uit spreekt en waarin resultaatafspraken staan opgenomen.

Wat moet beter bij vve?

Het is niet duidelijk of alle kinderen die tot de doelgroep behoren ook echt bereikt worden. Het is onvoldoende duidelijk of de kinderen die het betreft met succes toegeleid worden naar een kinderopvangvoorziening in de gemeente die voorschoolse educatie aanbiedt.

De gemeente Uden, de GGD, de organisaties voor kinderopvang en de schoolbesturen hebben globaal zicht op de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente. Maar de gegevens die de voor- en vroegscholen moeten verzamelen op gemeentelijk niveau hebben weinig betrekking op kwalitatieve gegevens. Er is op dit

Gemeente: Uden

Gemeente nummer: 0856

OAB-budget gemeente 2021: € 951.605

Aantal houders in de gemeente zonder voorschoolse educatie: 10

Aantal houders in de gemeente met voorschoolse educatie:

3

Aantal kinderdagverblijven met voorschoolse educatie in de gemeente: 11

Aantal schoolbesturen in de gemeente: 5

GGD-regio: GGD Hart van Brabant

moment ook weinig tot niets in beeld gebracht over het resultaat van vve. Inmiddels zijn de afspraken over het in beeld brengen van de resultaten van vve vastgelegd. Dit moet bijdragen aan een beter zicht op de kwaliteit van vve binnen de gemeente.

Hoewel op de scholen vroegschoolse educatie herkenbaar zijn binnen de systemen van kwaliteitszorg, vraagt dit nog versteviging. De scholen zijn nu niet in staat om aan te geven welk effect hun aanbod voor vroegschoolse educatie heeft en of daaraan nog iets te verbeteren valt.

Wat kan beter bij vve?

De gemeente heeft een verantwoordelijkheid bij het vaststellen of haar eigen vve-beleid het gewenste effect heeft. De gemeente kan meer sturen op de ontwikkeling en het beleid van voor- en vroegschoolse educatie. Het nieuwe vve-convenant is daarvoor een goede aanzet.

Er zou meer aandacht moeten komen hoe de betrokkenheid van ouders bij de ontwikkeling van hun kind vergroot kan worden. Zowel de gemeente als de locaties hebben hierin een taak.

Het is mooi dat in het vve-convenant inmiddels resultaatafspraken met de schoolbesturen opgenomen zijn, wel vragen de afspraken nog enige aanscherping.

Vervolg

De gemeente zal opgenomen worden in het landelijk georganiseerde risicogestuurd toezicht op gemeentelijk vve-beleid.

1. Opzet onderzoek

De inspectie heeft onderzoek uitgevoerd bij de gemeente Uden.

Werkwijze

- Analyse van de beantwoorde digitale vragenlijst in relatie tot de bevindingen tijdens eerder onderzoek van het vve-beleid van de gemeente;
- Analyse van aanvullend opgevraagde informatie in relevante beleidsdocumenten van de gemeente;
- Intern overleg met het team Kinderopvang over GGD-toezicht in de gemeente;
- Een gesprek met de betrokken beleidsambtenaar over het vve-beleid van de gemeente;
- Beoordeling van het vve-beleid van de gemeente Uden.

Bij het onderzoek naar vve-gemeenten worden de volgende standaarden onderzocht.

Standaarden gemeente	Onderzocht
1. Gemeentelijk beleid	
1.1 Definitie doelgroepkind	•
1.2 Bereik	•
1.3 Toeleiding	•
1.4 Doorgaande lijn	•
1.5 Resultaten	•
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau	•
2. Vve beleidscontext	
2.1 Integraal vve-programma	•
2.2 Ouders	•
2.3 Externe zorg	•
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen	•
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•
3. Vve condities	
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt	•
3.2 Er is een gemeentelijk vve-subsidiekader	•

Onderzoeksactiviteiten

Wij hebben de jaarlijkse vragenlijst, ingevuld door de gemeente, geverifieerd. Dit hebben we gedaan aan de hand van de aangeleverde

documenten en de toelichting daarop, in een gesprek met betrokkenen van de gemeente. Vervolgens hebben wij de eisen met betrekking tot het vve-beleid beoordeeld en de eigen aspecten van kwaliteit gewaardeerd.

Legenda

De beoordeling en waardering van standaarden wordt in dit rapport aangegeven door de hiernaast geplaatste legenda.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de resultaten van het gemeentelijke onderzoek naar vve en de afspraken over het vervolgtoezicht.

In hoofdstuk 3 hebben we de reactie van de gemeente op het onderzoek naar vve en de rapportage daarover opgenomen.

Legenda

Beoordelingen en waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- O** Onvoldoende
- K** Kan beter
- V** Voldoende
- G** Goed

2. Resultaten onderzoek op gemeenteniveau

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek bij de gemeente Uden op de standaarden voor vve.

Samenvattend oordeel

De gemeente Uden voldoet deels haar wettelijke verplichtingen voor wat betreft vve.

Voor wat betreft resultaatafspraken moet de gemeente met de schoolbesturen in overleg om tot een afspraak te komen.

Versterking is zeker ook mogelijk binnen de vve-beleidscontext, waar het gaat om de evaluatie van vve op de niveaus van vve-locaties en gemeente. Ook vraagt het ouderbeleid op gemeentelijk niveau nog aandacht.

De vve-condities zijn in orde.

2.1. Voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van de kwaliteitsgebieden 'Gemeentelijk vve-beleid (1)', 'Vve-beleidscontext (2)' en 'Vve-condities (3)'.

Gemeentelijk vve-beleid	O	K	V	G
1.1 Definitie doelgroepkind			•	
1.2 Bereik	•			
1.3 Toeleiding			•	
1.4 Doorgaande lijn			•	
1.5 Resultaten			•	
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau			•	

Vve-beleidscontext	K	V	G
2.1 Integraal vve-programma		•	
2.2 Ouders	•		
2.3 Externe zorg		•	
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen		•	
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•		

Vve-condities	O	K	V	G
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt			•	
3.2 Er is een gemeentelijk subsidiekader			•	

Gemeentelijk vve-beleid

1.1 De gemeente heeft een doelgroepdefinitie
We beoordelen deze standaard als Voldoende.

De gemeente heeft haar doelgroepdefinitie beschreven in haar uitvoeringsbeleid. In de formulering zijn risico's op taal- en/of ontwikkelingsachterstand aangevuld met de risico-indicatoren van het CBS. Er is nog geen definitie voor doelgroepkleuters.

1.2 Het is niet duidelijk of er voldoende kindplaatsen zijn.
We beoordelen deze standaard als Onvoldoende.

De gemeente kan geen gegevens laten zien over hoeveel kindplaatsen voor vve-peuters ze had. Vanaf 2018 is er sprake van een directe subsidierelatie met de ouder(s)/verzorger(s), hierdoor heeft de gemeente geen cijfers omtrent het totaal aantal beschikbare kindplaatsen op de locaties waar gesubsidieerde voorschoolse educatie wordt aangeboden.

Per 1 januari 2021 is de subsidierelatie gewijzigd en is er sprake van een directe subsidierelatie met de kinderdagopvang organisaties. Momenteel werkt de gemeente aan een integraal monitoringsysteem om alle cijfers in beeld te krijgen. Tevens hanteert zij met partners aanvullende maatregelen om het bereik te vergroten. Via Netwerk van Voorzieningen, brede sociale infrastructuur in de wijk, in het bijzonder OAB-wijken wordt de wijkondersteuner ingezet om op een stimulerende en laagdrempelige wijze met de zorgpartners (GGD, basisscholen, KDV) het bereik te vergroten.

Op dit moment is echter onvoldoende duidelijk of alle kinderen die tot de doelgroep behoren ook echt bereikt worden.

1.3 De toeleiding naar voorscholen is geregeld.
We beoordelen de Toeleiding als Voldoende.

De toeleiding staat helder beschreven in de vve notitie. Ook het non-bereik heeft de aandacht van de gemeente. Maar omdat dit plan recent is vastgesteld (januari 2021) zijn de effecten hiervan nog niet duidelijk. In de praktijk zou via een maandelijkse rapportage gemonitord worden of de ouders van geïndiceerde peuters daadwerkelijk een aanvraag voor de collectieve voorziening hebben ingediend.

1.4 De doorgaande lijn voldoet aan wettelijke eisen.
Deze standaard beoordelen we als Voldoende.

In de subsidieregeling zijn afspraken opgenomen over aantoonbare samenwerking met ten minste één basisschool. Hierbinnen moeten afspraken gemaakt worden over een warme overdracht,

In de subsidieregeling zijn afspraken opgenomen over samenwerking met ten minste één basisschool, warme overdracht, ouderbetrokkenheid en doorgaande lijn.

Wel vragen bepaalde aspecten nog aandacht, zo blijkt uit de geformuleerde actiepunten uit de notitie. Daarin wordt namelijk gesproken over de volgende actiepunten: voortgangsgesprek binnen een half jaar tussen de voorschool en vroegschool over de doelgroepkinderen, ouders dienen bij het gesprek te worden betrokken en de uitvoering vve-coördinatie vraagt nog aandacht.

1.5 Er zijn resultaatafspraken vastgesteld.
We beoordelen deze standaard als Voldoende.

Inmiddels zijn er definitieve resultaatafspraken vastgesteld tussen de gemeente en de schoolbesturen. Uit het vastgestelde convenant vve spreekt ambitie en het geeft de resultaatafspraken weer. Bij deze resultaatafspraken (voor de vroegschool) staan er echter nog wel drie invullingen van resultaatafspraken voor steeds dezelfde doelgroepkinderen. Een keuze voor een van de afspraken lijkt hierbij gewenst.

1.6 De vve-coördinatie op gemeentelijk niveau is in orde.
We waarderen de vve-coördinatie als Voldoende.

De gemeente heeft vve-beleid gevoerd en gecoördineerd. In het plan is opgenomen dat per 1 januari 2021 de onderlinge samenwerking tussen de betrokken partijen verder wordt geïntensiveerd met een gemeentelijke vve-coördinator.

Om als gemeente goed de regie over het vve-beleid te kunnen voeren is voorzien in de jaarlijkse bespreking van de vve-resultaten en mogelijke acties die daaruit voortkomen. In het vve-convenant staan ook afspraken over het zichtbaar maken van de kwaliteit van voor- en vroegschoolse educatie. Wat hierbinnen nog mist, is de ambitie om zoveel mogelijk (bijvoorbeeld tenminste 90%) doelgroepkinderen te bereiken (en dus geplaatst op een vve-locatie).

Vve-beleidscontext

2.1 Er wordt gebruik gemaakt van een integraal vve-programma en kindvolgsysteem.

We waarderen deze standaard als Voldoende.

Uit de rapporten van de GGD blijkt dat de voorscholen in hun pedagogisch beleidsplan beschrijven hoe kinderen worden gevolgd. Bij het merendeel van de locaties wordt ook aangegeven welk systeem wordt gebruikt.

De gemeente heeft in haar subsidievoorwaarden het gebruik van een integraal, dan wel gecertificeerd, vve-programma als eis voor de houder(s) opgenomen.

2.2 Er is geen gemeentelijk ouderbeleid.

We waarderen deze standaard daarom als Kan beter.

Op dit moment ontbreekt een ouderbeleid op gemeentelijk niveau, maar is het ouderbeleid de verantwoordelijkheid van de afzonderlijke locaties.

In de verdere uitwerking van het ouderbeleid kan de gemeente wel duidelijker aangeven waarin zij kan ondersteunen of faciliteren bij het ouderbeleid van de locaties.

De gemeente kan in haar procedure ook opnemen op welke wijze zij zicht wil gaan krijgen op de effecten van het ouderbeleid, bijvoorbeeld met tevredenheidsmetingen en vragenlijsten.

2.3 Er is een toegankelijk netwerk van externe zorg.

We waarderen deze standaard als Voldoende.

Binnen de gemeente is een sluitend netwerk van zorgverleners, waarmee kinderen op een effectieve en efficiënte wijze de zorg en ondersteuning krijgen die ze nodig hebben om zich optimaal te kunnen ontwikkelen.

2.4 Er zijn afspraken over interne kwaliteitszorg met voor- en vroegscholen. De wijze waarop de gemeente gebruik maakt van kwaliteitsbevindingen van de voor- en vroegscholen waarderen we als voldoende

De gemeente heeft met de houders, in de vve notitie, afgesproken dat zij zelf periodiek een evaluatie van de kwaliteit van de voorschoolse educatie aan de gemeente stuurt.

De rapportages van de houders zouden meer kunnen bevatten dan de besteding van middelen en het aantal bereikte doelgroepkinderen.

Ook de kwaliteit van het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers, de wijze waarop het vve-programma wordt gebruikt, de omvang en kwaliteit van zorg en begeleiding die peuters is geboden en welke ontwikkeling de doelgroepeuters hebben doorgemaakt, zouden deel kunnen uitmaken van een jaarlijkse kwalitatieve rapportage aan de gemeente.

Het bovenstaande geldt natuurlijk niet alleen voor de houders van de voorscholen. Ook van de samenwerkende vroegscholen kunnen, naast de bereikte leerresultaten, de hiervoor genoemde kwaliteitsgegevens gevraagd worden.

2.5 Er is nog geen systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau

Deze standaard waarden we als Kan Beter.

De gemeente beschikt momenteel over beperkte evaluatieve gegevens. Kwalitatieve gegevens, verzameld door de organisaties zelf of verkregen via bijvoorbeeld een monitor, zijn er niet. Het ontbreekt nu nog aan een systematische manier van gegevens verzamelen vanuit een vooraf opgezette systematiek. Reflectie op de effecten van het eigen vve-beleid is daarmee niet mogelijk en conclusies voor verbetering of aanpassing van het beleid zijn moeilijk te trekken. Wel is inmiddels in de notitie vve opgenomen dat met ingang van 2021 één keer per jaar resultaatafspraken gemonitord worden. De conclusies uit de monitor moeten vervolgens gebruikt worden om het vve-beleid te verbeteren. Dit is echter nog geen praktijk.

Vve-condities

3.1 De GGD beoordeelt de basiskwaliteit van de voorscholen

Deze standaard beoordelen we als Voldoende.

De gemeente heeft met de GGD afspraken gemaakt over een beoordeling van de basisvoorwaarden voor voorschoolse educatie bij de betrokken voorscholen. In de subsidieregeling is opgenomen dat ze aan de regelgeving en basisvoorwaarden moeten voldoen. Dit moet blijken uit de twee meest recente rapporten. Er staat nu niet aangegeven dat de GGD dit jaarlijks controleert.

3.2 Er is een gemeentelijk vve-subsidiekader

Deze standaard waarden we als Voldoende

De gemeente hanteert een vve-subsidiekader. Daarin staan niet alleen de wettelijke verplichtingen waaraan de houders zich te houden hebben, maar bevat ook aanvullende bepalingen om de kwaliteit van voorschoolse educatie te bevorderen. Onder andere is het gebruik van een volgsysteem opgenomen in de voorwaarden.

2.2. Afspraken vervolgtoezicht

Tekortkoming	Wat verwachten wij?	Wat doen wij?
Vve gemeente	... van de gemeente	
De gemeente heeft onvoldoende zicht op het aantal kindplaatsen. De gemeente voldoet hiermee niet aan de wettelijke eis (art. 166, lid1 van de WPO).	De gemeente brengt de inspectie op de hoogte van het aantal kindplaatsen binnen de gemeente en stuurt ons uiterlijk 1 november 2021 de gevraagde informatie toe.	Wij controleren de gemaakte afspraak na 1 november 2021.

3. Reactie van de gemeente

Op de inhoud van het rapport is geen reactie van de gemeente binnengekomen.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

